

ଇନ୍ଦ୍ରାହିମ୍

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

[ଏମ୍. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା ଏବଂ ଏନ୍. ରାଜାଗୋପାଳ ଆୟାଙ୍ଗର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ଧୁ]

ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମ, 1946 (1946 ର 31), ଧାରା 2 (a) 3.9 ଏବଂ 14-- ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଦେଶୀ କି ନୁହେଁ ତାହା ଅପରାଧର ସମୟ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡିବ-- ଅପରାଧ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ସେ ବିଦେଶୀ ନଥିଲେ, ଏହା ବାସ୍ତବ ନୁହେଁ-- ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରମାଣ ଭାର ଦାୟିତ୍ବ-- ନାଗରିକତା ଅଧିନିୟମ, 1955 (1955 ର LVII) / ଧାରା 9 (2) /

ଆବେଦନକାରୀ, ଜଣେ ପାକିସ୍ତାନୀ ନାଗରିକ, ମୂଳତଃ ପାକିସ୍ତାନୀ ପାସପୋର୍ଟରେ ଏବଂ ଭିସା ବଳରେ ଭାରତ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଭାରତରେ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ରହିଥିବା ଜଣାପଡିଥିଲା ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 21, 1957 ମସିହାରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ଭାରତରେ ପାଇବା ପରେ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମ, 1946 ର ଧାରା (2) (a) ର ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପୂର୍ବକ ପାସପୋର୍ଟ ବିନା ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ଅପରାଧରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଏହା ଥିଲା ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମରୁ ଭାରତରେ ରହି ଆସୁଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ 1957 ରେ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିବା କଥା କୁହାଯାଉଛି, ସେ ଅନ୍ୟ କେହି ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ନିଜେ ନୁହଁନ୍ତି । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରତିରକ୍ଷାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧକୁ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ବାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଏକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ବାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭୁଲ ଥିଲେ । ଦ୍ବିତୀୟରେ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (2) ଅନୁଯାୟୀ, ଯେହେତୁ ଏହା 19 ଜାନୁଆରୀ, 1957 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ ଯଦିଓ ଜଣେ ପାକିସ୍ତାନୀ ନାଗରିକ, ସେ "ବିଦେଶୀ" ନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ସେହି ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଭାରତରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରବେଶ ଏକ ଅପରାଧ ହେବ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକତା ଅଧିନିୟମ 1955 ର ଧାରା 9 (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀ ବିଦେଶୀ ଥିଲେ କି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ନାହିଁ ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ଆବେଦନକାରୀ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କୁ ଏପ୍ରିଲ 21, 1957 ମସିହାରେ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିଚୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସଠିକ୍ ଥିଲା ।

1964

ଇବ୍ରାହିମ

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟଙ୍ଗର

(ii) ଯଦି ଅପରାଧ ସଂଘଟିତ ହେବା ତାରିଖରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିନିୟମ ଦ୍ଵାରା ପରିଭାଷିତ "ଜଣେ ବିଦେଶୀ", ତେବେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା କହିବା କୌଣସି ବାହାନା ହେବ ନାହିଁ ଯେ ପୂର୍ବ ତାରିଖରେ ସେ ବିଦେଶୀ ନଥିଲେ । ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏପ୍ରିଲ 1957 ମସିହାରେ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ପାସପୋର୍ଟ ବିନା ଭାରତ ଫେରିଥିଲେ, ସେ ଜାନୁଆରୀ 19, 1957 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସଂଶୋଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଥିଲେ, ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିଲେ ।

(iii) ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଜଣେ ବିଦେଶୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ଵ ତାଙ୍କ ଉପରେ ରହିଛି । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାରତର ନାଗରିକ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ଥିବା ଏବଂ ବିଦେଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ନାଗରିକତ୍ଵ ହାସଲ କରିବା କାରଣରୁ ସେ ନିଜର ଭାରତୀୟ ନାଗରିକତ୍ଵ ହରାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ହିଁ ନାଗରିକତା ଅଧିନିୟମ 9 (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ପାକିସ୍ତାନୀ ନାଗରିକ, ମୂଳତଃ ପାକିସ୍ତାନୀ ପାସପୋର୍ଟ ନେଇ ଭାରତ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 1957 ମସିହାରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯିବା ପରେ ବିନା ପାସପୋର୍ଟରେ ଭାରତକୁ ଫେରିଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ସେ ନାଗରିକତା ଅଧିନିୟମ 9 (2) କୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିଲେ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 14/1963 । ନଭେମ୍ବର 9, 1962 ମସିହାରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ, ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 502/1961ରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ଏସ୍. ଶୌକତ ହୁସେନ୍, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଏସ୍. ଆର୍. ଖାନ୍ନା ଏବଂ ଏସ୍. ପି. ନାୟାର ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ 24, 1964 । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟଙ୍ଗରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା -- ଯୋଧପୁର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଆସିଥିବା ଏହି ଆବେଦନ, ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମ (1946 ର ଅଧିନିୟମ XXXI) ର ଧାରା 3 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାପନ କରେ ଯାହା ସେହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପରାଧ ଅଟେ । ଧାରା 3ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶ ଏହିପରି: -

"3.(1) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା, ସାଧାରଣତଃ କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ବିଦେଶୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦେଶୀ କିମ୍ବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବର୍ଗ କିମ୍ବା ବିଦେଶୀଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା

ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବିଦେଶୀଙ୍କ ପ୍ରବେଶକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କିମ୍ବା ସୀମିତ କରିବା କିମ୍ବା ସେଠାରୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ସେଠାରେ ନିରନ୍ତର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ନିଷେଧ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ ।

1964

ଇଣ୍ଡିଆ

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟକର

- (2) ବିଶେଷ କରି ଏବଂ ପୂର୍ବଗାମୀ କ୍ଷମତାର ବ୍ୟାପାକତା ପ୍ରତି ପକ୍ଷପାତିତା ନକରି, ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ଏହିପରି ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ବିଦେଶୀ: -

(a) ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କେବଳ ସେହି ସମୟରେ ଏବଂ ସେହି ମାର୍ଗରେ ଏବଂ ସେହି ବନ୍ଦର କିମ୍ବା ସ୍ଥାନରେ ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି;

ଧାରା 14 ରେ ଏହିପରି କୁହାଯାଇଛି:

"14. ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଆଦେଶର ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏପରି ଆଦେଶର ଅନୁସରଣରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରନ୍ତି, ତେବେ ସେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା ତତ୍ତ୍ୱ ଅବଧି ପାଇଁ କାରାବାସରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ଏବଂ ଜୋରିମାନା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଦାୟୀ ରହିବେ; ଏବଂ ଯଦି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରା 3 ର ଉପଧାରା (2) ର ଖଣ୍ଡ (f) ର ଅନୁସରଣରେ ଏକ ବନ୍ଧପତ୍ର କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧପତ୍ର ଜବତ ହେବ, ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସେଠାରେ ଜୋରିମାନା ଦେବେ କିମ୍ବା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସନ୍ତୋଷ ପାଇଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବେ ଯେ ସେ କାହିଁକି ଏପରି ଜୋରିମାନା ନଦେବେ ।

ଏହି ଆବେଦନକୁ ଉତ୍ତର କରୁଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷେପରେ ଏହିପରି: ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଏହା ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ-ଇନ୍ଦ୍ରାହିମ, ପିତା- ମିରୁ- ବିକାମେର ଖଣ୍ଡର ରାଜଗଡ଼ର ବାସିନ୍ଦା-ଜଣେ ପାକିସ୍ତାନୀ ନାଗରିକ ଥିଲେ ଯିଏ ପ୍ରଥମେ 1954 ରେ ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପାକିସ୍ତାନୀ ପାସପୋର୍ଟରେ ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର, 1956 ରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଭିସା ବଳରେ ଭାରତ ଆସିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ସେ ଫେବୃଆରୀ 18, 1957 ରୁ ଭାରତରେ ଅଧିକ ସମୟ ରହିଥିବାର ଜଣାପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଏହା ପରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 1957 ରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ବାସନ ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 21 ଏପ୍ରିଲ 1957 ରେ, ତାଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁନାବାଓରେ ଥିବା ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟ ଦେଇ ପାକିସ୍ତାନ ସୀମା ପାର ଏବଂ ନିର୍ବାସିତ କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ସେହି ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ଘଟିଲା ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି । ତାଙ୍କୁ ପାକିସ୍ତାନକୁ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ କରାଯିବା ପରେ ଏବଂ ସେହି ତାରିଖ ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ସୂଚନା ନଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ, ଭାରତୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଜ୍ଞାତରେ, ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଭାରତ ଆସିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପୁଣି ରାଜଗଡ଼ରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ।

1964

ଇକ୍ସାହିମ

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟକ୍ଟର

ତାଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଦେଖି ଚୁରୁର ସବ୍-ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ରାଜଗଡ଼ର ଷ୍ଟେସନ ହାଉସ୍ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସେ ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ଗଙ୍ଗାନଗର ପାର୍ଶ୍ଵ ଦେଇ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ ଏହାକୁ ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (2) (a) ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପାସପୋର୍ଟ ବିନା ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସରଳ ଥିଲା । ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ଜନ୍ମରୁ ସର୍ବଦା ଭାରତରେ ରହିଥିଲେ, କେବେ ପାକିସ୍ତାନ ଯାଇ ନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ 1957 ରେ ପାକିସ୍ତାନୀ ପାସପୋର୍ଟ ସହିତ ଏଠାକୁ ଆସି ନଥିଲେ, ସେଠାରୁ କେବେ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ବିନା ପାସପୋର୍ଟରେ ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ପନ୍ନ ହିଁ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଥିଲା ଯେ ସେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି ଯିଏ 1957 ମସିହାରେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 1957 ରେ ପାକିସ୍ତାନକୁ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ରାଜଗଡ଼ର ମୀରୁଙ୍କ ପୁଅ ଇକ୍ରାହିମଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ପାସପୋର୍ଟ ସହିତ ଭାରତ ଆସିବା ଏବଂ ଭିସା ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ସମୟରୁ ଅଧିକ ସମୟ ରହିବା ବିଷୟରେ ଏକ ସୂଚନା ମିଳିଥିଲା, ମୁନାବାଓର ଇମିଗ୍ରେସନ୍ ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟର, 21 ଏପ୍ରିଲ, 1957 ମସିହାରେ ସାଧାରଣ ଡାଏରୀରେ ଲେଖାଥିଲା ଯେ 21 ଏପ୍ରିଲ, 1957 ରେ ନିର୍ବାସିତ-ଇକ୍ରାହିମ୍ ଜଣେ ହେଡ୍ କନେଷ୍ଟବଲଙ୍କ ସହ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ବାସନ ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟର ନିର୍ବାସନ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଏକ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ପାକିସ୍ତାନୀ ପାସପୋର୍ଟ ଏବଂ ତାରିଖ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦସ୍ତାବିଜରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଇକ୍ରାହିମଙ୍କ ପରିଚୟକୁ ଆବେଦନକାରୀ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦୁଇ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ-- ଶିବ ରତନ ଯିଏ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତାରିଖରେ ମୁନାବାଓ ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟ ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ପୋଲିସ୍ ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ଥିଲେ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2) ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦ ସିଂ, ଜଣେ ପିଆନ ଥିଲେ ଯିଏ ଚୁରୁର ପୋଲିସ୍ ଲାଇନରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଯିଏ ଇକ୍ରାହିମଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ ଆଦେଶ ପାଇଁ ରାଜଗଡ଼ରୁ ମୁନାବାଓରେ ଥିବା ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟକୁ ନିଆଯିବା ସମୟରେ ହେଡ୍ କନେଷ୍ଟବଲ ଦୁବେ ସିଂଙ୍କ ସହ ଥିଲେ । ଏହି ଦୁଇ ସାକ୍ଷୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ଯିଏ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଯାହାକୁ ସେମାନେ ନିର୍ବାସନ ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସୀମା ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟ ପାଖରେ ଦେଖିଥିଲେ । ବିଦ୍ଵାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ତଥାପି, ପରିଚୟର ଏହି ପ୍ରମାଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନଥିଲେ, କାରଣ ତାଙ୍କର ମତ ଥିଲା ଯେ ଦୁଇ ଅଭିଯୋଜନ ସାକ୍ଷୀ-- ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ଏବଂ 3, କୁ 4 ବର୍ଷର ଅବସାନ ପରେ ବିଶ୍ଵାସ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ମନେ ରଖୁଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଇକ୍ରାହିମ ଥିଲେ ଯାହାକୁ ସେମାନେ ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟ ପାଖରେ ନିର୍ବାସନ କରାଯିବାର ଦେଖିଥିଲେ । ବିଦ୍ଵାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଦସ୍ତାବିଜ ମଧ୍ୟରୁ

ଗୋଟିଏରେ ଇକ୍ରାହିମଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମରେ କିଛି ଅସଙ୍ଗତି ରହିଛି, ଯାହା ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ ସହିତ ମେଳ ଖାଉନାହିଁ । ଏହି ଆଧାରରେ ବିଦ୍ୱାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିଥିଲେ ।

1964

ଇକ୍ରାହିମ

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟକ୍ଟର

ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ ହେବାର ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତୀମାନେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଏସ୍. 2 ଏବଂ 3 ଦ୍ୱାରା ଇକ୍ରାହିମ ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ ହେବା ବିଷୟରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ସେମାନେ ନିର୍ବାସିତ କରିଥିଲେ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ ଆଦେଶ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଅବଧୂୟୁକ୍ତ କାରାବାସରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏହି ରାୟରୁ ହିଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଅନୁମତି ଅନୁଯାୟୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ଇକ୍ରାହିମଙ୍କ ସହ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ବିଷୟରେ ଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଯେ ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତୀମାନେ ମାମଲାର ପ୍ରମାଣକୁ ଡର୍ଜମା କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ । ଉଭୟ ସାକ୍ଷୀ ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ଏବଂ 3 ହେଉଛନ୍ତି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ବାସିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ଇକ୍ରାହିମ୍, ତାଙ୍କ ପିତା ମିରୁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବୟସ 27 ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି । ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ବିଷୟ Ex. P- 1 ରେ ଥିଲା -- ଟେକ୍ ପୋଷ୍ଟରେ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ ରେଜିଷ୍ଟରରେ -- ଇକ୍ରାହିମଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ ମିରୁ ନୁହେଁ ବରଂ ମୁର୍ତ୍ତୀ ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ତେବେ, ଯେତେବେଳେ ଯୁକ୍ତିତର୍କ ସମୟରେ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କୁ ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉର୍ଦ୍ଦୁରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଇଂରାଜୀରେ ଭୁଲ ଭାବରେ ଅନୁବାଦ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି, ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶ୍ଳିଷ୍ଟ ନଥିଲେ । ଯଦି ମିରୁଙ୍କ 27 ବର୍ଷ ବୟସ ପୁତ୍ର ଇକ୍ରାହିମଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏପରି ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ପୂର୍ବ ଅବସରରେ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଥିଲେ, ତେବେ ପରିଚୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧର ଡର୍ଜରେ ଆମେ କୌଣସି ସାର ପାଇନାହିଁ ।

ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉପସ୍ଥାପନା ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା ଯେ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମ, 1946 ର ଧାରା 2 (a) ଅନୁଯାୟୀ, ମୂଳତଃ ଯାହାକୁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ବ୍ରିଟିଶ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟ ଥିବା ପାକିସ୍ତାନର ଜଣେ ନାଗରିକ ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ "ବିଦେଶୀ" ନଥିଲେ ଏବଂ ପାକିସ୍ତାନର ନାଗରିକମାନେ କେବଳ 1957 ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଧିନିୟମ XI ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା "ବିଦେଶୀ" ହୋଇଥିଲେ ଯାହା ଜାନୁଆରୀ 19, 1957 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଡର୍ଜ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା: ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପାଇଁ ଦୋଷୀ

1964

ଇଣ୍ଡିଆନ୍

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟଙ୍ଗର

ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରନ୍ତି, ସେ କେବଳ ଜଣେ "ବିଦେଶୀ" ଅଟନ୍ତି । ଏପରିକି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ 1954 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପାକିସ୍ତାନ ପାସପୋର୍ଟ ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 1956 ର ଭିସା ଅଧୀନରେ ଭାରତ ଆସିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ସେ 19 ଜାନୁଆରୀ, 1957 ପୂର୍ବରୁ ସେ ଭାରତର ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ । ସେହି ଦିନ ସେ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ନଥିଲେ, ଯଦିଓ ଜଣେ ପାକିସ୍ତାନୀ ଥିଲେ, କାରଣ ସେ ଏକ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ ଦେଶର ନାଗରିକ ଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ଆଇନତଃ "ବିଦେଶୀ" ହୋଇପାରିନଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଜଣେ "ବିଦେଶୀ" ହୋଇଯାଇଥିବା ଆଧାରରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିନଥିଲା । ଏହି ନିବେଦନରେ ଆମେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖୁନାହିଁ । ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ଅଧ୍ୟୟନ ଦର୍ଶାଇବ ଯେ ଯଦି ଅପରାଧ ସଂଘଟିତ ହେବା ତାରିଖରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣେ "ବିଦେଶୀ", ଯାହା ଅଧିନିୟମ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ତେବେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା କହିବା କୌଣସି ବାହାନା ହେବ ନାହିଁ ଯେ ପୂର୍ବ ତାରିଖରେ ସେ ବିଦେଶୀ ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ଏହି ବିଷୟକୁ ଅଧିକ ବିଚାର କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ କାରଣ, ପ୍ରଥମତଃ, ଆବେଦନକାରୀ 1957 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 19 ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ନେଇ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ନଥିଲେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ ଥିଲେ, ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ଏହା ହେବ ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ/ଏପ୍ରିଲ 1957 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ନିର୍ବାସନ ଆଦେଶ ଏକ ଭୁଲ ଆଦେଶ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ବିଷୟ ନୁହେଁ ଯାହା ସହିତ ଆମେ ଚିନ୍ତିତ, କାରଣ ଏହା ସାଧାରଣ ଆଧାର, ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏପ୍ରିଲ 1957 ରେ ପାକିସ୍ତାନକୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା । 1957 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ପରେ ହିଁ ସେ ଭାରତ ଆସିପାରିଥିଲେ ଏବଂ ଯଦି ସେ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ, ତେବେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ କଥା ଯେ ସେ ବିନା ପାସପୋର୍ଟରେ ଆସିଥିଲେ । ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ସେ ଆସିପାରିଥାନ୍ତେ, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ 1957 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ପରେ ଥିଲା । ଧାରା 2 (a) "ବିଦେଶୀ" ର ସଂଜ୍ଞା ଥିବା ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ବୈଧ ପାସପୋର୍ଟ ଏବଂ ଭିସା ବିନା ଭାରତ ଆସିବା ସମୟରେ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଥିଲେ, ଏବଂ ତାହା ହେଉଛି ସେହି ଅପରାଧ ଯାହା ସହିତ ତାଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ସାର ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ, ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ "ବିଦେଶୀ" କି ନୁହେଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ନାଗରିକତା ଅଧିନିୟମ, 1955ର ଧାରା 9 (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହି ଡକ୍ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିର ଏକ ଭୁଲ ବୁଝାମଣା ଉପରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମତଃ, ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ସେ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ଵ ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଥରେ 1957 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ନିର୍ବାସିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମ୍ଭାବନା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ପରେ ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ କେବେ ଜଣେ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକ ଥିଲେ ।

ଯେଉଁଠି ପ୍ରମାଣ ମିଳେ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଥମେ ଭାରତର ନାଗରିକ, ଏବଂ ଏହା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଏ ଯେ ସେ ଏକ ବିଦେଶୀ ରାଜ୍ୟର ନାଗରିକତା ହାସଲ କରିବା କାରଣରୁ ନିଜର ଭାରତୀୟ ନାଗରିକତା ହରାଇଛନ୍ତି, ସେହିଠାରେ ହିଁ ସେମାନେ ନାଗରିକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରିବା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାନ୍ତି । ଏଠାରେ ସେହି ମାମଲା ନାହିଁ । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଏହା ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ପାକିସ୍ତାନୀ ନାଗରିକ ଯିଏ 1957 ରେ ଏକ ବୈଧ ପାକିସ୍ତାନୀ ପାସପୋର୍ଟରେ ଭାରତ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 1957 ରେ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଭାରତରୁ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନାଗରିକତା ଅଧିନିୟମ 9 (2) ଲାଗୁ ହେବା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧଟି ଏହା ଥିଲା ଯେ ଥରେ ଭାରତରୁ ନିର୍ବାସିତ ହେବା ପରେ, ସେ ବିଦେଶୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 (2) (a) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଭ୍ରମଣ କାଗଜପତ୍ର ବିନା ପୁନର୍ବାର ଭାରତରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ ।

ଆଉ ଏକ ବିଷୟ ଥିଲା ଯାହା ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଆମେ ତାହା ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲୁ । ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲ କହିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଥିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ତଥ୍ୟହୀନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବ୍ୟତୀତ, ଧାରା 3 (2) (a) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉକ୍ତ କରିଛୁ, ଏବଂ ଯେଉଁ ଅପରାଧ ସହିତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହା ବ୍ୟତୀତ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣ ବିଷୟରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତରେ କଦାପି ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ଵରୂପ ଅଧିନିୟମ 12 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନିଆଯାଇନଥିଲା ଯଦି ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ମକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ନିମ୍ନ ଅଦାଲତରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଯାଇ ନ ଥିବାରୁ ଆମେ ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲଙ୍କୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହାକୁ ଉଠାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ମନା କରି ଦେଇଛୁ ।

ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ବିଦ୍ଵାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ ଏହି ରାୟ ଦେବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧକୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିବାରୁ, ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

1964

ଇନ୍ଦ୍ରାହ୍ନିମ

ବନାମ

ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟକ୍ଟର

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୱୟ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।